

Διατήρηση ειδών προτεραιότητας της θαλάσσιας
μεγαπανίδας σε Ελλάδα και Ιταλία

101113792-LIFE22-NAT-EL – LIFE MareNatura

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

3^ο Σεμινάριο κατάρτισης

«Διαχείριση και προστασία της μεσογειακής φώκιας *Monachus monachus*»

Η Μεσογειακή Φώκια: πιέσεις, απειλές και προστασία του είδους

Κίμων Κοεμτζόπουλος/Βιολόγος MSc

MOM/Εταιρεία για τη Μελέτη και Προστασία της Μεσογειακής Φώκιας

- Η υποβάθμιση ή καταστροφή των βιοτόπων
- Η τυχαία παγίδευση σε αλιευτικά εργαλεία
- Η ηθελημένη θανάτωση
- Η υπεραλίευση
- Η ρύπανση
- Φυσικά καταστροφικά γεγονότα (όπως πανδημίες)
- Μακροπρόθεσμες επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή

Υποβάθμιση Βιοτόπων – Παράκτια Ανάπτυξη – Τουρισμός

- Παράκτια ανάπτυξη
- Τουριστικές δραστηριότητες που δημιουργούν όχληση
- Χρήση λιγότερο κατάλληλων θέσεων αναπαραγωγής (Αύξηση περιστατικών που αφορούν σε ορφανά νεογέννητα)

- Αλληλεπίδραση με παράκτια αλιεία που προκαλεί οικονομική ζημιά στους παράκτιους αλιείς και αυξημένη θνησιμότητα στις φώκιες
- Το ποσοστό θνησιμότητας νεαρών ζώων φτάνει το 46%
- Αφορά κυρίως εμπλοκή σε στατικά δίχτυα

- Κυρίως ως αντίδραση των αλιέων (ή σε κάποιες περιπτώσεις και ιχθυοτρόφων) για τις ζημιές που προκαλούν στα αλιεύματα και τα εργαλεία
- Ως αιτία θανάτου φθάνει το 50% για ενήλικα ζώα

Τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει ύφεση ως αποτέλεσμα της αλλαγής της στάσης των τοπικών κοινωνιών και των αλιέων

- Οδηγεί σε μείωση των ιχθυαποθεμάτων
- Δυσκολία εύρεσης τροφής
- Οδηγεί σε μεγαλύτερη ένταση των αρνητικών αλληλεπιδράσεων με την αλιεία και εντείνει τις προηγούμενες δυο απειλές
- Πιθανά στο προσεχές μέλλον να αποτελέσει εξαιρετικά σημαντική απειλή αν δεν υπάρξει αποτελεσματική διαχείριση των ιχθυαποθεμάτων

Φυσικά καταστροφικά φαινόμενα

Φυσικά καταστροφικά φαινόμενα όπως η υπερσυγκέντρωση τοξικών φυκιών και οι επιδημίες μπορούν να προκαλέσουν μαζικούς θανάτους ζώων μειώνοντας δραστικά τους φυσικούς πληθυσμούς. Ένα τέτοιο φαινόμενο προκάλεσε την δραστική μείωση του πληθυσμού της Μεσογειακής φώκιας στην Μαυριτανία το 1997, θανατώνοντας πάνω από 100 φώκιες.

Μεμονωμένα περιστατικά θανάτων που σχετίζονται με τον *Morbilli virus* εντοπίζονται όλο και πιο συχνά στην Ελλάδα, ενώ ο ιός της γρίπης των πτηνών ή η τοξοπλάσμωση αποτελούν εν δυνάμει απειλές για τους φυσικούς πληθυσμούς του είδους στην χώρα μας.

Identification of morbilliviruses of probable cetacean origin in carcasses of Mediterranean monk seals (*Monachus monachus*)

M. W. G. VAN DE BILD, B. E. E. MARTINA, E. J. VEDDER, E. ANDROUKAKI, S. KOTOMATAS, A. KOMNENOU, B. A. SIDI, A. B. JIDDOU, M. E. O. BARHAM, H. G. M. NIESTERS, A. D. M. E. OSTERHAUS

Two morbilliviruses were isolated from carcasses of Mediterranean monk seals (*Monachus monachus*) which had died in coastal areas of Greece and Mauritania. They were characterised as being closely related to the previously identified dolphin and porpoise morbilliviruses on the basis of their serological cross-reactivities in immunofluorescence assays, and sequence homologies in their N and P genes. The results suggest that morbilliviruses of aquatic mammals may cross barriers between species of different orders.

Δράσεις Επιστημονικής Παρακολούθησης και Προστασίας

Λίγα λόγια για την δράση της MOM

Η MOM/Εταιρεία για τη Μελέτη και Προστασία της Μεσογειακής Φώκιας, είναι ελληνική, μη κυβερνητική, περιβαλλοντική οργάνωση η οποία ιδρύθηκε το 1988. Δραστηριοποιείται συνεχώς μέχρι σήμερα για την προστασία, διατήρηση και ανάδειξη του παράκτιου και θαλάσσιου φυσικού περιβάλλοντος της Ελλάδας μέσα από την προστασία της μεσογειακής φώκιας, του μοναδικού είδους φώκιας της Μεσογείου και του σπανιότερου είδους φώκιας στον πλανήτη. Κύριοι τομείς δράσεις της οργάνωσης είναι

- Επιστημονική Έρευνα
- Διάσωση και Περίθαλψη ατόμων Μεσογειακής Φώκιας
- Προστασία και Διαχείριση σημαντικών περιοχών για το είδος
- Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση του κοινού και των αρμόδιων φορέων
- Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Η MOM είναι επίσημα αναγνωρισμένο επιστημονικό ίδρυμα σύμφωνα με τη διεθνή σύμβαση CITES, ενώ όλες οι δράσεις επιστημονικής έρευνας, διάσωσης και περίθαλψης πραγματοποιούνται με τις σχετικές άδειες από τις αρμόδιες εθνικές αρχές.

Από το 1996 η MOM είναι μέλος με δικαίωμα ψήφου της IUCN (International Union for the Conservation of Nature).

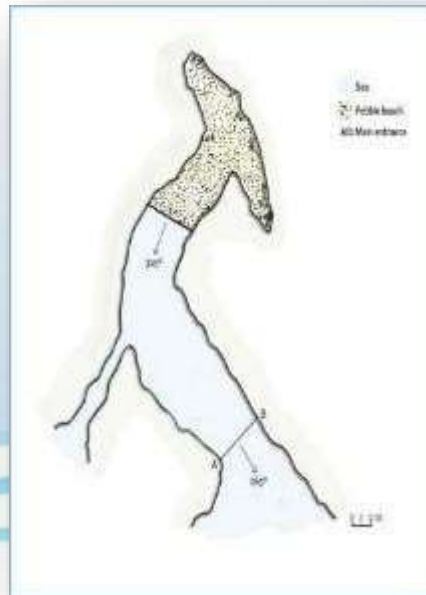

Δράσεις MOM

1. Επιστημονική Έρευνα & Παρακολούθηση Πληθυσμών

- ✓ Χαρτογράφηση θέσεων αναπαραγωγής
- ✓ Χρήση συστημάτων υπέρυθρων καμερών - καταγραφή γεννήσεων - αναγνώριση ατόμων - εκτίμηση πληθυσμού
- ✓ Παρακολούθηση αλληλεπιδράσεων με ανθρώπινες δραστηριότητες
- ✓ Καταγραφή θανάτων πραγματοποίηση νεκροψιών
- ✓ Συλλογή Βιολογικών- Γενετικών δειγμάτων

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δράσεις MOM

2. Διάσωση - Περίθαλψη

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δράσεις MOM

Επιτόπου (*in situ*) Παροχή Πρώτων Βοηθειών - Περίθαλψη

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δράσεις MOM

Περίθαλψη νεογέννητων, που έχουν χαθεί από την μητέρα τους, στο Κέντρο Περίθαλψης

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δράσεις MOM

Απελευθέρωση ζώων που έχουν ολοκληρώσει την περίθαλψη στο φυσικό τους περιβάλλον

- ✓ Όπως έχει αποδειχθεί από την παρακολούθηση τους με δορυφορικούς πομπούς και μέσω υπέρυθρων καμερών όχι μόνο είναι ικανά να επιβιώσουν μόνα τους αλλά και να ενταχθούν στον άγριο πληθυσμό και να αναπαραχθούν

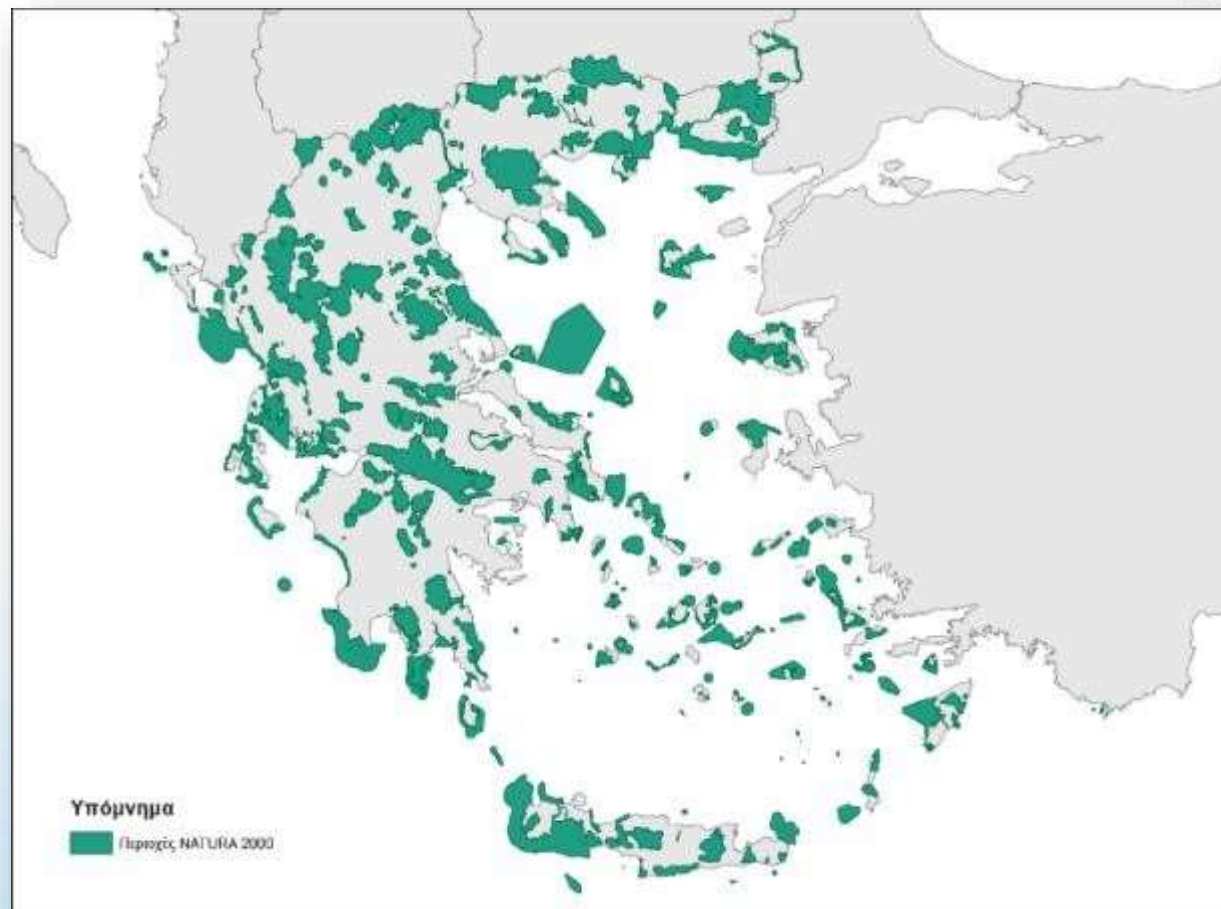
Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

3. Προστασία και διαχείριση σημαντικών περιοχών για το είδος

Με βάση τα επιστημονικά της δεδομένα και την εθνική χαρτογράφηση των περιοχών αναπαραγωγής του είδους η MOM έχει προτείνει την ένταξη πολλών περιοχών στο Δίκτυο NATURA 2000 και έχει τεκμηριώσει την οριοθέτηση προστατευόμενων περιοχών και σχετικά μέτρα προστασίας. Παράλληλα έχει συμβάλλει ενεργά στην διαχείριση των περιοχών αυτών. Σήμερα, χάρη στα παραπάνω, οι σημαντικότερες θέσεις αναπαραγωγής του είδους βρίσκονται, στο μεγαλύτερο ποσοστό τους, εντός περιοχών NATURA 2000

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δράσεις ΜΟm

4. Δράσεις Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης

5. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

www.mom.gr

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

